

Przedmiotowy System Oceniania z geografii

XLV Liceum Ogólnokształcące im. Romualda Traugutta w Warszawie

I. KRYTERIA OCENIANIA

1. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:
 - 1) bieżące;
 - 2) klasyfikacyjne śródroczne i roczne;
 - 3) klasyfikacyjne końcowe.
2. Oceny bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, roczne i końcowe ustala się w stopniach według następującej skali:

oceny pozytywne

 - 1) celujący – 6 - cel;
 - 2) bardzo dobry – 5 - bdb;
 - 3) dobry – 4 - db;
 - 4) dostateczny – 3 - dst;
 - 5) dopuszczający – 2 - dop;

ocena negatywna

 - 6) niedostateczny – 1 – ndst
3. Ustala się następujące przedziały procentowe odpowiadające poszczególnym ocenom cząstkowym z prac ocenianych punktowo w przeliczeniu na procenty:

Ocena wyrażona liczbą	Przedział procentowy
1.	0% – 49%
2.	50% – 61%
3.	62% – 75%
4.	76% – 89%
5.	90% – 98%
6.	99% – 100%

4. Oceny bieżące ustala się według w skali od 6 do 1, z możliwością podnoszenia ocen bieżących znakiem "+" (plus) i obniżenia znakiem "-" (minus).
5. Przy ocenianiu można stosować zapis:

„np” – nieprzygotowanie

„nb” – nieprzystąpienie do ocenianego sprawdzianu, kartkówki, czy innej obowiązkowej formy opisanej ust. 19.
6. Składnikami stanowiącymi przedmiot oceny są:
 - 1) zakres wiadomości i umiejętności;
 - 2) rozumowanie materiału naukowego;
 - 3) umiejętności stosowania wiedzy;
 - 4) język, terminologia, uporządkowanie materiału.

Ocena powinna uwzględniać możliwości ucznia, wkład pracy, aktywność, systematyczność, rzetelność oraz udział i współpracę w wykonywaniu zadań zespołowych.

7. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców/prawnych opiekunów o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz trybie poprawiania ocen cząstkowych;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązujących zajęć edukacyjnych.
8. Uczniowie nieobecni na przedmiotowych zajęciach organizacyjnych i rodzice/prawni opiekunowie nieobecni na zebraniu informacyjnym z wychowawcą oddziału mają obowiązek zapoznać się z przedmiotowym ocenianiem (PSO) we własnym zakresie.
9. Nauczyciel, na podstawie pisemnej opinii Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania specjalnego nauczyciel przygotowuje Indywidualny Program Edukacyjno - Terapeutyczny.
10. Dla uczniów posiadających opinię Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) potwierdzającą posiadanie dysfunkcji (np. dysleksja, dysortografia, itp.) nauczyciel podczas bieżącej pracy z uczniem dostosowuje metody i formy pracy w ramach swojego przedmiotu do indywidualnych możliwości ucznia. Nauczyciele pracujący z danym oddziałem współpracują, w celu objęcia opieką takich uczniów.
11. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców/prawnych opiekunów poprzez dziennik elektroniczny, do którego dostęp za pomocą hasła i loginu posiadają wszyscy uczniowie i rodzice uczniów. Uczeń informowany jest ustnie lub za pomocą dziennika elektronicznego o ocenie w momencie jej wystawienia.
12. Liczba nieprzygotowań do lekcji geografii, jaką uczeń może zgłosić w danym semestrze wynosi:
 - 1) 1 (jedno) dla klas, w których tygodniowy wymiar zajęć wynosi 1 godzinę;
 - 2) 2 (dwa) dla klas, w których tygodniowy wymiar zajęć wynosi 2 godziny i więcej.
13. Nieprzygotowanie do lekcji, nie wykorzystane w danym semestrze, przez ucznia nie przechodzi na kolejny semestr.
14. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania w dniu zapowiedzianej wcześniej pracy kontrolnej - sprawdzianu/kartkówki.
15. Nieprzygotowanie należy zgłaszać na początku lekcji w momencie odczytywania przez nauczyciela listy obecności.
16. Minimalna ilość ocen jaką uczeń powinien otrzymać z jednego przedmiotu w ciągu jednego semestru wynosi:
 - 1) 3 oceny w klasie, w której tygodniowy wymiar zajęć geografii wynosi 1 godzinę (w tym minimum jedna praca pisemna);

- 2) 4 oceny w klasie, w której tygodniowy wymiar zajęć geografii wynosi 2 godziny i więcej (w tym minimum z dwóch prac pisemnych).

17. Uczeń winien być oceniany regularnie.

18. Oceny cząstkowe nie mogą być wyłącznie z prac pisemnych.

19. Ocenie mogą podlegać:

- 1) prace pisemne, np. praca klasowa, praca klasowa przekrojowa, praca klasowa roczna lub kartkówki,
- 2) wypowiedzi ustne, np. odpowiedź ustna, dyskusja,
- 3) inne formy oceny pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, aktywność ucznia,

20. Wyboru form i ich liczby dokonuje nauczyciel indywidualnie, uwzględniając specyfikę oddziału.

21. Poszczególnym kategoriom ocen cząstkowych przypisana jest określona waga aby wskazać uczniom, które oceny są ważniejsze podczas wystawiania ocen śródrocznych, rocznych i końcowych.

Sposoby oceniania / kategorie ocen	Waga
praca klasowa przekrojowa	5
praca klasowa/ sprawdzian	4
Kartkówka	3
odpowiedź ustna/ dyskusja	2 Odpowiedź ustna może być oceniona przy pomocy plusów (+) i minusów (-) zgodnie z zasadą: 3 plusy odpowiadają ocenie bardzo dobrej; 3 minusy odpowiadają ocenie niedostatecznej.
inne formy oceny pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, aktywność,	1 Nauczyciel ocenia pracę na lekcji i aktywność przy pomocy plusów (+) zgodnie z zasadą: 5 plusów (5+) odpowiada ocenie bardzo dobrej 4 plusy (4+) odpowiadają ocenie dobrej. Nauczyciel ocenia pracę na lekcji przy pomocy minusów (-) zgodnie z zasadą: 3 minusy odpowiadają ocenie niedostatecznej. Za brak pracy domowej (niewykonanie pracy domowej) uczeń otrzymuje minus (-). Każde 3 minusy odpowiadają ocenie niedostatecznej.

22. **Śródczna, roczna i końcowa ocena klasyfikacyjna jest ustalana przez nauczyciela na podstawie osiągnięć ucznia z całego roku szkolnego (ocen cząstkowych z pierwszego i drugiego półrocza łącznie). Ocen śródrocznych, rocznych i końcoworocznych nie wystawia się na podstawie średniej ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia.**

23. Sprawdzanie osiągnięć i postępów w nauce cechuje: obiektywizm, indywidualizacja, konsekwencja, systematyczność, jawność.

24. Jedną z form sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia jest praca klasowa, obejmująca swoim zakresem dział przerobionego materiału:

- 1) nauczyciel zobowiązany jest do zapowiadania pracy klasowej i zapisania jej w dzienniku lekcyjnym z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem;
- 2) w jednym dniu może odbyć się tylko jedna praca klasowa, w tygodniu 3 prace klasowe, (możliwe jest przeprowadzenie dodatkowej pracy klasowej w danym tygodniu, jeżeli nie odbyła się ona w ustalonym terminie z przyczyn niezależnych od nauczyciela lub uczniów);
- 3) pkt. 2 nie dotyczy międzyoddziałowych zajęć fakultatywnych i grup międzyoddziałowych językowych;
- 4) prace klasowe powinny być sprawdzone i ocenione w terminie do 10 dni roboczych;
- 5) w dzienniku lekcyjnym nauczyciel umieszcza legendę dotyczącą zakresu wiadomości i umiejętności oraz innych form podlegających ocenie, za które wystawiane są oceny bieżące;
- 6) każda praca klasowa poprzedzona jest lekcją powtórzeniową, podczas której nauczyciel zobowiązany jest podać uczniom zakres materiału sprawdzany podczas tej pracy;
- 7) kartkówka jest formą sprawdzenia wiedzy bieżącej (dotyczy trzech ostatnich tematów lekcji) lub niezbędnej do realizacji następnych zagadnień podstawy programowej; może być niezapowiedziana;
- 8) kartkówka może być formą sprawdzenia zadania domowego;
- 9) uczeń nieobecny nie podlega ocenianiu;
- 10) w przypadku nieobecności ucznia, za ocenianą umiejętność w danym dniu wpisuje się „nb”;
- 11) uczeń ma obowiązek przystąpić do wszystkich prac klasowych, sprawdzianów, testów i kartkówek w terminie wyznaczonym przez nauczyciela;
- 12) uczeń ma obowiązek poprawić każdy sprawdzian napisany na ocenę negatywną w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Kartkówki nie podlegają poprawie;
- 13) w przypadku dłuższej nieobecności ucznia (trwającej ponad 7 dni dydaktycznych), nauczyciel wyznacza termin przystąpienia do prac klasowych/kartkówek nie wcześniej niż po 5 dniach ustania absencji;
- 14) w klasach pierwszych stosujemy 14 dniowy (licząc od pierwszego dnia zajęć dydaktycznych) okres ochronny polegający na niewystawianiu ocen negatywnych;
- 15) uczeń przygotowujący się do rejonowego etapu konkursu kuratorskiego lub wojewódzkiego (rejonowego) etapu olimpiady przedmiotowej:
 - a) w ciągu 10 dni dydaktycznych przed zawodami jest zwolniony z obowiązku przygotowania się do lekcji, odrabiania zadań domowych i pisania kartkówek, sprawdzianów,
 - b) ma obowiązek uzupełnić braki nie później niż w ciągu 10 dni dydaktycznych po odbyciu zawodów.
- 16) uczeń przygotowujący się do wojewódzkiego etapu konkursu kuratorskiego lub centralnego (ogólnopolskiego) etapu olimpiady przedmiotowej:
 - a) w ciągu 15 dni dydaktycznych przed zawodami jest zwolniony z obowiązku przygotowania się do lekcji, odrabiania zadań domowych i pisania kartkówek, sprawdzianów,
 - b) ma obowiązek uzupełnić braki nie później niż w 15 dni dydaktycznych po odbyciu zawodów.

25. Prace kontrolne nie powinny być przekładane. Jeżeli termin pracy został, w szczególnej sytuacji, przesunięty na prośbę uczniów i w wypadku tego nastąpiło spiętrzenie prac to ust. 24 pkt. 2) traci swoją ważność. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu planowanej pracy klasowej termin zostaje uzgodniony z oddziałem bez obowiązku siedmiodniowego wyprzedzenia.
26. Zasady i formy korygowania niezadowolających wyników pracy uczniów:
- 1) po każdej pracy klasowej nauczyciel wraz z uczniami dokonuje analizy uwzględniając poziom i postępy w opanowaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności odpowiednio w stosunku do wymagań;
 - 2) uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną z pracy klasowej, ma możliwość poprawy tej oceny w terminie do 14 dni od dnia, w którym nastąpiło omówienie wyników pracy;
 - 3) termin wyznacza nauczyciel dla grupy uczniów lub indywidualnie;
 - 4) dla każdej pracy klasowej nauczyciel wyznacza 2 terminy (termin pracy i termin poprawy);
 - 5) ocena niedostateczna oraz ocena uzyskana z poprawy zostają zapisane w dzienniku elektronicznym w nawiasie kwadratowym;
27. Sprawdzone i ocenione prace pisemne są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom/prawnym opiekunom:
- 1) uczniowi na lekcji: zapoznanie z oryginałem, możliwość wykonania zdjęcia, skanu, kserokopii;
 - 2) rodzicom/prawnym opiekunom w czasie dni otwartych, zebrań lub indywidualnych konsultacji, w siedzibie szkoły: zapoznanie z oryginałem, możliwość wykonania zdjęcia, skanu, kserokopii.
28. Wszystkie prace pisemne ucznia są przechowywane przez nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne w oddziale, do którego uczeń uczęszcza, do końca roku szkolnego, tj. do dnia 31 sierpnia.
29. Na prośbę rodziców/prawnych opiekunów nauczyciel ustalający ocenę pracy ucznia powinien ją uzasadnić. Prośba może mieć formę ustną lub pisemną, w postaci wniosku do Dyrektora Liceum. Uzasadnienie oceny przez nauczyciela może mieć formę ustną lub – jeśli tak określono we wniosku – pisemną.
30. Informacja ustna lub pisemna o postępach ucznia powinna zawierać, jeśli rodzic/opiekun prawny ucznia nie określi inaczej, następujące elementy:
- 1) co jest mocną stroną ucznia w ramach tego przedmiotu;
 - 2) co jest jego słabą stroną wymagającą zwiększonego wysiłku;
 - 3) jakie działania proponuje nauczyciel w celu wsparcia ucznia.
31. Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanych przez niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.
32. Na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej, uczniowie i rodzice (opiekunowie prawni), otrzymują informacje o zagrożeniu uzyskaniem klasyfikacyjnej rocznej oceny niedostatecznej w formie pisemnej i za pomocą dziennika elektronicznego (kolumna: przewidywana ocena roczna)
33. W czwartek, na dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego, nauczyciele poszczególnych przedmiotów są zobowiązani poinformować ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych.

34. W piątek, na dwa tygodnie przed zakończeniem roku szkolnego, wychowawcy oddziałów są zobowiązani poinformować rodziców ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych.
35. Oceny klasyfikacyjne śródroczne, roczne i końcowe są ustalane na podstawie ocen cząstkowych otrzymanych z prac pisemnych i wypowiedzi ustnych oraz ocen cząstkowych otrzymanych z innych form pracy ucznia, np. zadania domowe, notatki z lekcji, zadania indywidualne (np. opracowanie wybranego tematu, przygotowanie fragmentu lekcji, rozwiązywanie nietypowego zadania, wykonanie plansz itp.), referat, prezentacja, praca domowa pisemna, praca na lekcji, praca w grupach, opracowania i pomoce dydaktyczne przygotowane przez ucznia, projekt, , zajęcia warsztatowe, osiągnięcia w konkursach i olimpiadach, czy też aktywność ucznia.
36. Ostateczne roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych wystawiane są w piątek przed planowaną Radą Pedagogiczną.
37. Ostateczne roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych mogą być niższe od oceny proponowanej jeśli uczeń uzyska kolejne oceny cząstkowe niższe niż ocena proponowana, z wyjątkiem proponowanej oceny dopuszczającej.
38. Zastrzeżenia, zawierające pisemne uzasadnienie rodzica/prawnego opiekuna naruszenia przez nauczyciela trybu ustalenia proponowanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych uczniowi, zgłaszane są do Dyrektora Liceum w terminie do 3 dni roboczych od dnia zapoznania się przez rodzica/opiekuna prawnego z propozycją rocznej oceny klasyfikacyjnej.
39. Warunkiem koniecznym do pozytywnego rozpatrzenia podania/wniosku rodzica/prawnego opiekuna o podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych jego dziecka jest:
- 1) uzyskanie w ciągu semestru z prac pisemnych (prac klasowych, sprawdzianów, testów) co najmniej 50% ocen wyższych od oceny przewidywanej;
 - 2) frekwencja na zajęciach powyżej 75% (liczba ta zostaje proporcjonalnie zmniejszona w przypadku ucznia, który w wyniku długotrwałej choroby otrzymał zwolnienie lekarskie z zajęć szkolnych na okres co najmniej jednego miesiąca) ;
 - 3) przystąpienie do wszystkich prac klasowych (z uwzględnieniem dodatkowych terminów);
 - 4) uzyskanie przewidywanej oceny niższej o jeden stopień od oceny, o którą uczeń się ubiega.
40. Roczne oceny klasyfikacyjne z geografii są wystawiane zgodnie z zapisami zawartymi w Statucie szkoły.
41. Szczegółowy tryb ustalania rocznych ocen klasyfikacyjnych ich poprawianie i podwyższanie zgodny jest z zapisami zawartymi w Statucie szkoły.
42. Odpowiedzialność za funkcjonowanie przedmiotowego oceniania ponosi nauczyciel danego przedmiotu.
43. Nauczyciel ma obowiązek opracować przedmiotowe ocenianie (PO) zgodne z ocenianiem wewnątrzszkolnym (WO) i zapoznać z nim uczniów na pierwszych, organizacyjnych zajęciach przedmiotowych.
44. Kopia opracowanego Przedmiotowego Systemu Oceniania znajduje się w :
- 1) sekretariacie szkoły (wersja elektroniczna),
 - 2) bibliotece szkolnej (wersja papierowa),
 - 3) sali lekcyjnej (wersja papierowa), w której nauczyciel najczęściej prowadzi zajęcia edukacyjne oraz

4) na stronie internetowej szkoły.

45. Przedmiotowe ocenianie może zostać zmienione w całości lub części za pośrednictwem aneksu, po uprzednim poinformowaniu uczniów i rodziców/prawnych opiekunów o naniesionych zmianach.

II. WYMAGANIA PROGRAMOWE NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada i wykorzystuje wiadomości i umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach geograficznych lub przyrodniczych, w których wymagane są wiadomości i umiejętności geograficzne na szczeblu wyższym niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych w wymaganiach podstawy programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności w zadaniach złożonych, o charakterze problemowym,
- samodzielnie i sprawnie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne objęte wymaganiami podstawy programowej,
- samodzielnie zdobywa wiadomości z różnorodnych źródeł informacji i wykorzystuje je na lekcji, np. śledzenie bieżących wydarzeń w Polsce i na świecie,
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem i aktywnością na lekcjach,
- wyraża swą wiedzę stosując poprawny język, jego odpowiedzi są prawidłowe i wyczerpujące merytorycznie.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- właściwie stosuje terminologię geograficzną, może popełniać drobne błędy,
- stosuje wiadomości w sytuacjach typowych według wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod,
- samodzielnie rozwiązuje średnio trudne zadania, bez trudności wypowiada się na lekcji,
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem i aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w stopniu podstawowym te wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej, które są konieczne do dalszego kształcenia (ważne i najbardziej uniwersalne, stosunkowo łatwe do opanowania i użyteczne w życiu codziennym),
- z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje również podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko,
- wykazuje średnie zainteresowanie przedmiotem,
- jego odpowiedzi są częściowo błędne, w stopniu nie zadawalającym posługuje się językiem geograficznym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
- posiada wiedzę i umiejętności, które umożliwiają mu świadomy udział w lekcji, a także wykonywanie prostych zadań związanych z życiem codziennym,
- jest w stanie z pomocą nauczyciela nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej w danej klasie,
- nie jest w stanie rozwiązać / wykonać zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności przy pomocy nauczyciela,
- braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu.

III. PODRĘCZNIKI

1. Uczeń ma obowiązek zakupić podręczniki i karty pracy ucznia wymienione na szkolnej liście podręczników dla danego oddziału.
2. Prowadzenie notatek z lekcji jest obowiązkowe. Dla poziomu rozszerzonego w zeszytach przedmiotowym, dla uczniów realizujących poziom podstawowy w kartach pracy ucznia.
3. Uczeń ma obowiązek przynosić zeszyt przedmiotowy (poziom rozszerzony) i karty pracy na każde zajęcia.